

L É G K Ö R

60. évfolyam

2015. 1. szám

90 éves a
Magyar Meteorológiai
Társaság

Felelős szerkesztő:
Dunkel Zoltán
a szerkesztőbizottság elnöke

Szerkesztőbizottság:
Bartholy Judit
Bihari Zita
Haszpra László
Hunkár Márta
Tóth Róbert főszerkesztő-helyettes

ISSN 0 133-3666

A kiadásért felel:
Dr. Radics Kornélia
az OMSZ elnöke

Készült:
HM Zrínyi NKft.
nyomdájában
800 példányban

Felelős vezető:
Dr. Bozsonyi Károly
ügyvezető igazgató

Évi előfizetési díja 1760 Ft
Megrendelhető az OMSZ
Pénzügyi és Számviteli Osztályán
1525 Budapest Pf. 38.
E-mail: legkor@met.hu

AZ ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT ÉS A MAGYAR METEOROLÓGIAI TÁRSASÁG SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓJA

CÍMLAPON: MMT alapításának 90. évfordulójára rendezett rajzpályázat 3. helyezette

A Meteorológiai Világnapon (március 23.) kitüntetettek csoportképe	2
Szerzőink figyelmébe	2
Németh Péter Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült	4
Mészáros Ernő 80	5
Horányi András, Ihász István és Radnóti Gábor: Elhunyt az MMT Tiszteleti Tagja, Jean-François Geleyn	6
Elhunyt Gajzágó László	7
Elhunyt Barta Bertalan dr. Kmettykó Katalin	7
Dunkel Zoltán: Emlékezés a Magyar Meteorológiai Társaság megalakulásának 90. évfordulóján	8
Dunkel Zoltán: Mérföldkövek a Magyar Meteorológiai Társaság történetében	15
Major György: A Magyar Meteorológiai Társaság nemzetközi kapcsolatai 1925-2015	21
Szalai Sándor, Fülöp Andrea és Németh Ákos: Az Agro- és Biometeorológiai Szakosztály tevékenysége	24
Mika János és Konkolyiné Bihari Zita: Az Éghajlati Szakosztály tevékenysége	26
Németh Ákos: Néhány szó a Léggördinamikai Szakosztályról	29
Szepesi Dezső és Ferenczi Zita: A Levegőkörnyezeti Szakosztály beszámolója	30
Wantuchné Dobi Ildikó és Major György: A Nap- és Szélenergia Szakosztály tevékenysége	33
Wantuch Ferenc és Bottyán Zsolt: A Magyar Meteorológiai Társaság Repülésmeteorológiai Szakosztálya	36
Tar Károly és Dobány Zoltán: Nyíregyházi Területi Csoport	37
Darányi Mariann és Leelőssy Ádám: Róna Zsigmond Ifjúsági Kor a Magyar Meteorológiai Társaságban	38
Rácsi András: Eger Bükk-vidéki Csoport	41
Fodor István: A Magyar Meteorológiai Társaság Pécsi Csoportja	42
Szász Gábor és Lázár István: MMT – Debreceni Csoport	43
Gulyás Ágnes és Makra László: MMT Szegedi Területi Csoport	45
Puskás János, Kúti Zsuzsanna és Károssy Csaba: Vissatekintés a Magyar Meteorológiai Társaság Szombathelyi Területi Csoportjának 30 éves működésére	48
Németh Ákos: A Magyar Meteorológiai Társaság hírei	50
Sáhó Ágnes: Meteorológiai Világnap 2015, alkalmazkodjunk okosan! Éghajlati ismereteinket váltsuk tettekre	53
Vincze Enikő: A 2014. év időjárása	56
Vincze Enikő: A 2014/15-ös tél időjárása	61
Az óvodai rajzpályázat első, második és harmadik helyezett alkotása	63
COVER PAGE: 3 rd placed of the 90 years old MMT's kindergarten drawing competition Group photo of awarded on WMD (23March)	2
Instructions to authors of LÉGKÖR	2
Péter Németh was honoured with the Hungarian Gold Civic Cross	4
László Horváth: Ernő Mészáros is 80 years old	5
András Horányi, István Ihász and Gábor Radnóti: It passed away Jean-François Geleyn honorary member of MMT	6
It passed away László Gajzágó	7
It passed away dr Katalin Kmettykó (Barta Bertalané)	7
Zoltán Dunkel: Memorial session on the Occasion of the 90 th Anniversary of MMT	8
Zoltán Dunkel: Milestones in history of Hungarian Meteorological Society	15
György Major: The International Relations of the Hungarian Meteorological Society 1925-2015	21
Sándor Szalai, Andrea Fülöp and Ákos Németh: The Activity of Agro- and Biomet Section	24
János Mika and Zita Konkoly-Bihari: The Activity of the Climate Section	26
Ákos Németh: Few Words about the Section of Atmospheric-Dynamics	29
Dezső Szepesi and Zita Ferenczi: The Air Environment Section's Report	30
Ildikó Wantuch-Dobi and György Major: History of Solar and Wind Energy Section	33
Ferenc Wantuch and Zsolt Bottyán: Aviation Meteorology Section of the Hungarian Meteorological Society	36
Károly Tar and Zoltán Dobány: Regional Group of Nyíregyháza	37
Mariann Darányi and Ádám Leelőssy: Zsigmond Róna Youth Club in the Hungarian Meteorological Society	38
András Rácsi: Regional Group 'Eger Bükk-County'	41
István Fodor: Regional of Hungarian Meteorological Society: Pécs City	42
Gábor Szász and István Lázár: Debrecen Regional Group of MMT	43
Ágnes Gulyás and László Makra: Szeged Group of MMT	45
János Puskás, Zsuzsanna Kúti and Csaba Károssy: Looking back on 30 years operation of the Hungarian Meteorological Society's Regional Group in Szombathely	48
Ákos Németh: News of the Hungarian Meteorological Society	50
Ágnes Sáhó: World Meteorological Day 2015, Climate Knowledge for Climate Action	53
Enikő Vincze: Weather of 2014	56
Enikő Vincze: Weather of winter 2014/15	61
Composition of first, second, and third placed of kindergartens' drawings competition	63

lémái; XXXIV. (2012): Meteorológiai ismeretek gyakorlati hasznosítása.

A debreceni területi csoport tevékenységének egy speciális területe az 1972-ben Jakucs Pál ökológus professzor és Justyák János professzor által közösen indított két évtizedes kifizetésű Síkfőkút Project, ami a Síkfőkúti egy hektár kiterjedésű cseres tölgyes erdő teljes vertikális metszetében és vele szomszédos füves kontroll mintaterületen felállított komplex műszer együttes mérési sorai alapján az erdő biomassza produkciója és az időjárás alakulása közötti kapcsolatrendszer részletekbe menő feltárását célozta. Ebből a programból nőtt ki az *Erdő és klíma konferenciák* sorozata, melyek megszervezésében és az azokon való részvételben területi csoportunk tagjai is alapvető szerepet vállaltak:

I. Erdő és klíma konferencia (Noszvaj, 1995) A Kossuth Lajos Tudományegyetem Meteorológia Tanszéke, A Magyar Meteorológia Társaság Debreceni területi csoportja és az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében,

II. Erdő és klíma konferencia (Sopron, 1997) a Kossuth Lajos Tudományegyetem Meteorológia Tanszéke, a Soproni Egyetem Termőhelyismerettani Tanszéke, a Magyar

Meteorológia Társaság Debreceni területi csoportja, az Országos Erdészeti Egyesület és az MTA Debreceni Területi Bizottságának Meteorológia Munkabizottsága szervezésében,

III. Erdő és klíma konferencia (Debrecen, 2000). A KLTE Meteorológia Tanszéke, a Debreceni területi csoportja és az MTA Debreceni Területi Bizottságának Meteorológia Munkabizottsága szervezésében.

IV. Erdő és klíma konferencia (Sopron 2004) a Nyugat-Magyarországi Egyetem szervezésében

V. Erdő és klíma konferencia (Mátrafüred 2006) a Nyugat-Magyarországi Egyetem szervezésében,

VI. Erdő és klíma konferencia (Nagyatád 2009) a Nyugat-Magyarországi Egyetem szervezésében,

VII. Erdő és klíma konferencia (Debrecen 2012), Az MMT, a DE, TTK Földtudományi Intézet Meteorológia Tanszéke, az TTK Ökológiai és Biológiai Intézete Növénytan Tanszéke, az Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Soproni Erdőmérnöki Kar Környezettudományi Intézete, az MTA Erdészeti bizottsága és az OMSz támogatásával.

MMT SZEGEDI TERÜLETI CSOPORT

SZEGED REGIONAL GROUP OF MMT

Gulyás Ágnes¹, Makra László²

¹Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 6722 Szeged, Egyetem u. 2. agulyas@geo.u-szeged.hu

²SZTE Gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézet 6800 Hódmezővásárhely, Andrásy út 15., makra@geo.u-szeged.hu

Összefoglalás. A Szegedi Csoport hatvan évvel ezelőtt alakult meg. A rövid közlemény az elmúlt 60 év legfontosabb eseményeit foglalja össze.

Abstract. Szegedi Regional group of MMT was formed sixty years ago. The present short communication tries to summarize the most important events of 60 years.

Míg a Magyar Meteorológiai Társaság alapításának 90., addig az MMT Szegedi Területi csoportja a 60. évfordulóját ünnepli az idén. A területi csoport 1955-ben alakult Wagner Richárd egyetemi tanár elnökségével.

Wagner professzor egészen 1972-ben bekövetkező haláláig aktívan szervezte a csoport életét. A tagság részben kollégákból, középiskolai tanárokból, illetve a kevéssel ezelőtt (1954-ben) alakult Éghajlattani Tanszék hallgatóiból állt. Évi néhány előadó ülésen a tudomány legújabb eredményeit mutatták be neves hazai előadók, amelyek részben a szegedi Éghajlattani Tanszéken, részben pedig más vidéki városainkban zajlottak (Kecskemét, Pécs). Wagner professzor a mikroklíma kutatások atyjaként a területi csoport előadó ülésén maga is gyakran volt előadó ebben a témában, illetve

többször hívta meg e tudományterület művelőit (Kiss Árpád, Boros József).

1973-ban Péczely György került a területi csoport élére. Elnöksége alatt 1975-ben nagyszabású ünnepi ülésorozattal és ifjúsági klubdelutánnal emlékeztek meg a csoport megalakulásának 20. évfordulójáról. Péczely pro-

fesszor elnöksége alatt is folytatódott a hagyomány, mely szerint évi 3–4 előadást szervezett a csoport, amelyek a meteorológia-klimatológia témák mellett légszennyezési kérdéseket is egyre gyakrabban érintettek. A csoport szoros szakmai kapcsolatok

épített ki a SZOTE Közegészségtani Intézetével és a szegedi Közegészségügyi és Járványügyi Állomással (KÖJÁL, mai jogutódja az ÁNTSZ), az ismeretterjesztő munkában is sokszor közösen vettek részt. Mivel Péczely

Az MMT Szegedi Területi csoportjának tisztségviselői az elmúlt 60 évben:

	<i>elnök</i>	<i>titkár</i>
1955-1972	Wagner Richárd	Boros József
1973-1984	Péczely György	Kiss Árpád
1986-2005	Koppány György	Makra László
2005-2014	Makra László	Sümeghy Zoltán
2014-	Gál Tamás	Gulyás Ágnes

professzor kutatási érdeklődése a városklíma irányába terelődött (ő hozta létre és 3 éven át üzemeltette a város első városklíma mérőhálózatát), így a területi csoport előadásain is egyre többször került terítékre ezzel kapcsolatos kutatás bemutatása, az akkori legmodernebb módszerek és elméleti ismeretek bemutatásáról.

1986-tól az Éghajlattani Tanszék új vezetőjét, Koppány György professzort választották meg a területi csoport új elnökévé és ezt a tiszttét nyugdíjba vonulásáig (2005-ig) látta el. Elnöksége alatt a csoport igyekezett nyitni a nagyközönség felé. Ehhez remek lehetőséget kínált, hogy a csoport titkára Makra László ezekben az években több

személyes hangvételű megemlékezésen mesélte el emlékeit, illetve Makra László foglalta össze a kutató, oktató munkásságát.

Az utóbbi években a hazai szakemberek mellett meghívott előadóink között egyre többször szerepelnek külföldi vendégek (Németország, Lengyelország, Szerbia, Törökország, Svédország), akik a tudomány legújabb eredményeivel és módszereivel a saját tapasztalataik alapján ismertetik meg a hallgatóságok (köztük PhD- és egyetemi hallgatók is szép számmal akadnak). A 2000-es évek óta a területi csoport egyre szélesebb közönség felé próbál nyitni, így a rendezvényeink ennek jegyében a szűk

Wagner Richárd (1905-1972)

Wagner Richárd hallgatói körében a 60-as években

Péczely György (1929-1984)
a Területi csoport elnöke 1973-1984

Koppány György
a Területi csoport elnöke 1986-2005

Makra László
a Területi csoport elnöke, 2005-2014

szakmai expedícióban vett részt egzotikus tájakon (Délkelet-Ázsia számos vidékén) és az utazások során készült felvételekből számos nagy érdeklődéssel kísért ismeretterjesztő előadást is szervezett a területi csoport egésze alatt.

2005 és 2014 között Makra Lászlót választották a csoport elnökévé. Elnöksége alatt 2009-ben a csoport emlékülést szervezett Péczely György születésének 80. és halálának 25. évfordulója alkalmából, amelyen a professzor családtagjai is részt vettek. Az ünnepi ülésen Ambrózy Pál a Magyar Meteorológiai Társaság volt elnöke – aki kortársa és évtizedekig kollégája is volt Péczely Györgynek –

szakmai köröket megszólító tudományos előadások mellett a tudománynépszerűsítő, ismeretterjesztő irányba is elmennek és a középiskolás, vagy az általános iskolás korosztályt is megszólítják.

Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk többek között az Országos Meteorológiai Szolgálat Dél-alföldi Regionális Központjának munkatársaival, akik az oktatásban és az ismeretterjesztésben is közreműködnek a területi csoport munkájában. Jelenlegi tagságunk 18 fő, amit lehetőség szerint bővíteni is szeretnénk és célunk, hogy a csoport továbbra is érdekes programokat kínáljon a Dél-Alföld

meteorológia iránt érdeklődő – remélhetőleg egyre népesebb – közönségének az elkövetkező újabb 60 évben.

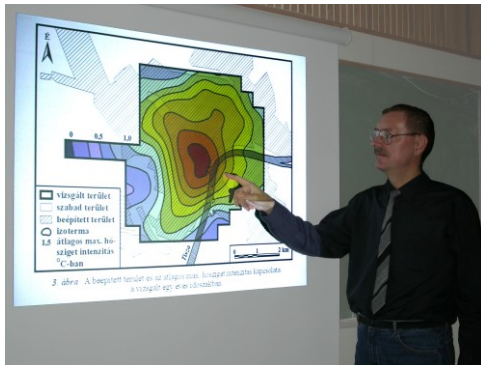
Szegedi Csoportj néhány előadóülése, 2005-2014

Anita Bokwa (associate professor, Jagiellonian University, Institute of Geography and Spatial Management, Kraków, Poland), 2009. október 12: Environmental impacts of long-term Air pollution changes in Kraków, Poland. Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Ambrózy Pál (ny. intézetigazgató, Országos Meteorológiai Intézet), 2009. május 6: Megemlékezés Péczy György professzorról születésének 80., és halálának 25. évfordulóján. Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi

development by assessing the transboundary air pollution upon the cultural & turistical heritage in HU – RO border. TRANSAIRCULTUR, HURO/1001/139/1.3.4; nyitó rendezvény és szakmai fórum, Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Bodó Barna (egyetemi tanár, Diaspora Foundation, Timișoara, Romania), 2012. június 29: Local values and local communities in Temesvár (Timișoara) region. „Contribution to sustainable development by assessing the transboundary air pollution upon the cultural & turistical heritage in HU – RO border. TRANSAIRCULTUR, HURO/1001/139/1.3.4;

Unger János előadást tart Szeged város-klimatológiai jellemzőiről

Süleyman Toy az erzurumi Atatürk Egyetem oktatója 2015. májusában tartott előadást Szegeden

A legkisebbek számára érdekes időjárási jelenségekkel kapcsolatos játékos előadást szerveztünk

Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Makra László (egyetemi docens, SZTE Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék), 2009. május 6: Péczy György professzor szakirodalmi munkássága. Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Andreas Matzarakis (Vice-President of the International Society of Biometeorology), 2010. június 11: Climate, meteorology and human biometeorology. Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Németh Lajos (meteorológus, RTL Klub, Budapest), 2010. november 8: Éghajlatváltozás-előrejelzés. Szegedi Tudományegyetem, Tanulmányi és Információs Központ, Szeged, Ady tér

Makra László (egyetemi docens, SZTE, TTIK, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék), 2012. június 29: Diurnal, weekly and annual cycles of air pollutant levels in Szeged. „Contribution to sustainable development by assessing the transboundary air pollution upon the cultural & turistical heritage in HU – RO border. TRANSAIRCULTUR, HURO/1001/139/1.3.4; nyitó rendezvény és szakmai fórum, 2012. July 27. Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Ionel, Ioana (professora, University Politehnica, Timișoara, Romania), 2012. június 29: Air quality in Timișoara – a continuous challenge I. „Contribution to sustainable

nyitó rendezvény és szakmai fórum, Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Ionel, Ioana (professora, University Politehnica, Timișoara, Romania), 2012. június 29: Air quality in Timișoara – a continuous challenge II. „Contribution to sustainable development by assessing the transboundary air pollution upon the cultural & turistical heritage in HU – RO border. TRANSAIRCULTUR, HURO/1001/139/1.3.4; nyitó rendezvény és szakmai fórum, Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Popescu, Francisc (lecturer, University Politehnica, Timișoara, Romania), 2012. június 29: Rezultate ale măsurătorilor de poluare a aerului. „Contribution to sustainable development by assessing the transboundary air pollution upon the cultural & turistical heritage in HU – RO border. TRANSAIRCULTUR, HURO/1001/139/1.3.4; nyitó rendezvény és szakmai fórum, Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.

Koppány György (ny. egyetemi tanár, SZTE, TTIK, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék), 2013. április 29: Éghajlat és történelem. Szegedi Tudományegyetem, Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék, 3. emelet, Marcell György terem, Szeged, Egyetem u. 2.